

K loňské státní politice a aktuální naléhavosti problémů

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003, 03-03</i>
Otázky:	<i>po.5, ps.7</i>
Termín terénního šetření:	<i>3.-10.3. 2003</i>
Počet respondentů:	<i>1110</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>31.3.2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>ps30331</i>
Výsledky zpracovala:	<i>Miluše Rezková</i>

I. K loňské státní politice

V názoru na některé oblasti působnosti státu existuje rozšířené mínění, že v loňském roce nedošlo k žádným větším posunům¹ - viz tab. 1. Podle názoru 45 % - 58 % respondentů nedošlo k vývoji v ochraně lidských práv, omezování kriminality, imigrační politiky, hospodářské a zahraniční politiky ani v péči o životní prostředí. Nejkritičtěji je pak posuzován vývoj v oblasti politiky zaměstnanosti (64 %) a zemědělské politiky (47 %). Změny v oblasti sociální politiky, omezování korupce a hospodářské kriminality jsou vnímány ambivalentně - část respondentů míní, že se loni situace nezměnila, podobná část ji ale označuje jako obrat k horšímu. Příznivá hodnocení jsou poměrně vzácná - úroveň deseti procent přesahují pouze v souvislosti se zahraniční politikou (16 %), ochranou lidských práv (12 %), vnitřní politikou (11 %) a s omezováním kriminality (11 %). Nadprůměrné výše pak dosáhla jen v případě péče o životní prostředí (34 %).

Tabulka 1: **Jak se loni změnila situace v těchto oblastech?** (v %)

	Zlepšila	Nezměnila	Zhoršila	Neví
Péče o životní prostředí	34	52	10	4
Zahraniční politika	16	58	14	12
Ochrana lidských práv	12	57	17	14
Vnitřní politika	11	48	35	6
Bezpečnostní politika - omezování kriminality	11	52	33	4
Hospodářská politika	9	45	36	10
Omezování hospodářské kriminality	7	43	39	11
Sociální politika	7	44	45	4
Přistěhovalecká politika	6	48	20	26
Omezování korupce	4	44	42	10
Politika zaměstnanosti	3	30	64	3
Zemědělská politika	3	37	47	13

¹ Otázka: "Kdybyste měl zhodnotit vývoj za loňský rok v několika oblastech, které Vám přečtu, řekl byste, že se v ČR situace zlepšila, zhoršila nebo se nezměnila pokud jde o:"

Hodnocení úspěšnosti či neúspěšnosti jednotlivých oblastí politiky státu v loňském roce se odvíjí především od důvěry, jakou respondent projevuje vládě. Obecně příznivější názor na sledované oblasti mají ti, kteří vládě důvěřují a naopak kritičtější respondenti, kteří jí důvěru nevyjadřují. Z hlediska politických preferencí pak větší spokojenost, resp. menší nespokojenost s loňskou státní politikou zjišťujeme mezi potenciálními voliči ČSSD. Největší kritiky přitom představuje elektorát KSČM. Voličstvo ODS se svými hodnoceními blíží voličům ČSSD, ve svých soudech je ale přece jen rezervovanější.

II. Jakými problémy je nyní třeba se zabývat

Další otázka sledovala, které z předložených problémů veřejnost považuje za skutečně důležité k řešení². Potvrdilo se, že jsou to především ty, v nichž vyšší měrou registruje nepříznivý, resp. žádný vývoj. Asi tři čtvrtiny respondentů tak doporučují velmi naléhavě řešit problém nezaměstnanosti. Další dva stěžejní společenské problémy představuje podle respondentů organizovaný zločin, korupce (velmi naléhavé: 70 %) a obecná kriminalita (66 %) - viz tab. 2. Kolem 60 % dotázaných zdůrazňuje naléhavost vytváření fungujícího právního systému, řešení otázek zdravotnictví a sociálních jistot.

Oproti sociálním jistotám je oblast životní úrovně pocítována méně naléhavě - doporučuje jej k řešení necelá polovina dotázaných (46 %). Podobná důležitost se přisuzuje i bydlení, nájemnému (44 %).

Z tzv. resortních oblastí navrhuje dotázaní zabývat se především zemědělstvím (47 %). Necelé dvě pětiny k pozornosti doporučují školství (37 %).

Otázky ekonomické reformy a životního prostředí považuje v kontextu jiných sledovaných problémů za závažné jen třetina dotázaných.

Zbývající z předložených problémů a jevů jsou považovány za podstatně méně významné. Za zcela nepodstatné považuje 56 % respondentů otázky postavení a pravomocí prezidenta, 48 % změny volebního systému. Asi třetina takto hodnotí problém rasismu ve společnosti (30 %), čtvrtina potíže spojené s uprchlíky (24 %).

Tabulka 2: **Hodnocení naléhavosti řešení problémů** (v %)

	Velmi naléhavé	Poměrně naléhavé	Není naléhavé	neví
Nezaměstnanost	74	23	2	1
Organizovaný zločin, působení mafií	72	22	4	2
Korupce	70	22	3	5
Bezpečnost občanů, tzv. obecná kriminalita	66	27	6	1
Vytváření fungujícího právního systému	60	26	6	8
Zdravotnictví	59	33	5	3
Sociální jistoty	57	33	7	3
Zemědělství	47	34	7	12
Životní úroveň	46	44	7	3
Problematika bytů a nájemného	44	40	9	7
Reforma důchodového systému	39	39	10	12

² Otázka: "Jak moc je podle Vás naléhavé zabývat se letos v České republice následujícími oblastmi?" (oblasti viz tab. 2) Nabídka odpovědí: Není to naléhavé, je to poměrně naléhavé, je to velmi naléhavé.

Školství	37	43	12	8
Ekonomická reforma	33	45	8	14
Životní prostředí	33	52	12	3
Problémy spojené s uprchlíky	23	41	24	12
Rasismus	22	42	30	6
Volební systém	10	29	48	13
Postavení a pravomoci prezidenta	7	26	56	11

Otázka stejného znění, i s když s poněkud odlišnou možností odpovědí³, byla pokládána i v dubnu loňského roku. Ukázalo se, že došlo jen k některým dílčím názorovým posunům. Výrazněji dnes narostla potřeba fungujícího právního systému (o 10 procentních bodů) a řešení nezaměstnanosti (o 7 procentních bodů); naopak méně intenzivně je vnímána životní úroveň (pokles o 5 procentních bodů), ekonomická reforma (o 6 procentních bodů) a školství (o 6 procentních bodů). Mírně také poklesl akcent na již tak pro veřejnost okrajový problém, jímž je postavení a pravomoci prezidenta (o 4 procentní body).

Tabulka 3: **Hodnocení naléhavosti řešení problémů v roce 2002 a 2003**
(v %)

"Velmi naléhavé":	4/2002	3/2003
Nezaměstnanost	67	74
Organizovaný zločin, působení mafií	70	72
Korupce	73	70
Obecná kriminalita	64	66
Vytváření fungujícího právního systému	50	60
Zdravotnictví	58	59
Sociální jistoty	52	57
Zemědělství	43	47
Životní úroveň	51	46
Problematika bytů a nájemného	46	44
Reforma důchodového systému	38	39
Školství	43	37
Ekonomická reforma	47	33
Životní prostředí	35	33
Problémy spojené s uprchlíky	19	23
Rasismus	21	22
Volební systém	11	10
Postavení a pravomoci prezidenta	11	7

Pozn.: Dopočet do 100 % u každého údaje = jiné možnosti odpovědí - viz tab. č. 2.

V hodnocení naléhavosti jednotlivých problémů určitými skupinami dotázaných se odráží především to, nakolik se jich ten který problém osobně dotýká. Například důchodci zdůrazňují větší měrou než ostatní potřebnost řešení sociálních jistot, zdravotnictví, ale i bezpečnosti a kriminality. Prioritou nezaměstnaných jsou rovněž sociální otázky a přirozeně i řešení nezaměstnanosti. Obyvatelé venkova se více soustřeďují na zemědělství, ve větších městech se vedle toho připomíná bytový problém a obecná kriminalita.

³ V dubnu 2002 byla použita nabídka odpovědí: velmi naléhavé, dost naléhavé, málo naléhavé, není naléhavé.